

Versenyzői kód:

	/	52	/	
--	---	-----------	---	--

2019. évi LXXX. törvény 11. § (2)
5 0714 19 12 Mechatronikai technikus

MAGYAR KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA

Országos Szakmai Tanulmányi Verseny

Területi előválogató

KOMPLEX ÍRÁSBELI FELADATSOR

Szakma:

5 0714 19 12 Mechatronikai technikus

KKK rendelet száma:

2019. évi LXXX. törvény 11. § (2) bekezdése szerint

Komplex írásbeli feladat:

Mechatronikai feladatok

Elérhető pontszám: 100 pont

Az írásbeli verseny időtartama: 180 perc

2022.

Javító neve	
Aláírása	

Elért pontszám	
----------------	--

Fontos tudnivalók

Kedves Versenyző!

Javasoljuk, hogy először olvassa végig a feladatokat, a megoldást az Ön számára egyszerűbb kérdések megválaszolásával kezdje.

A feladatok megoldásánál ügyeljen a következők betartására:

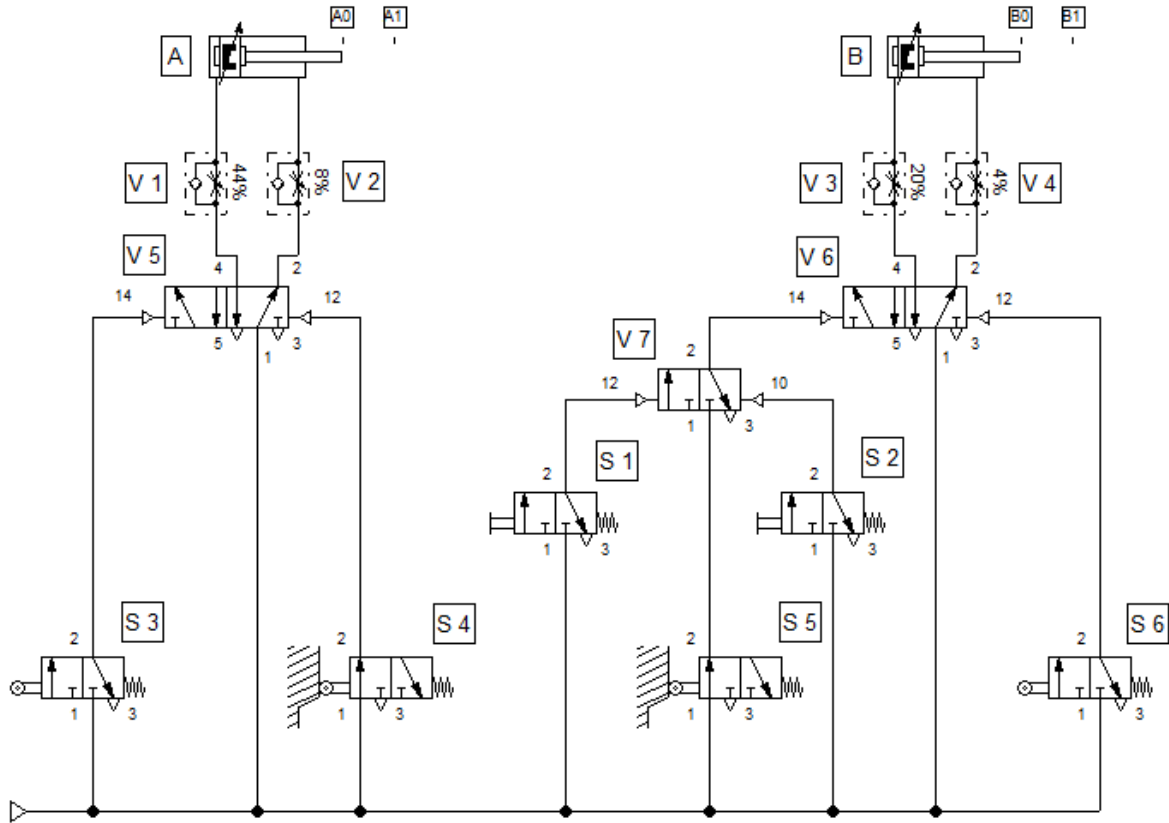
1. A feladatok megoldásához az íróeszközön és nem programozható számológépen kívül semmilyen más segédeszközt (pl. tankönyv, feladatgyűjtemény stb.) nem használhat!
2. A számítások elvégzésénél ügyeljen a következőkre:
  - a) Számológépet használhat, de minden mellékszámításnál ki kell jelölnie a következőket:
    - a számított adat vagy mutató megnevezését,
    - a számítás módját (a matematikai művelet a rendelkezésre álló adatokkal felírva),
    - a kapott eredményt mértékegységével együtt.
  - b) Amennyiben ezeket a kijelöléseket nem végzi el, a feladat még akkor sem fogadható el teljes mértékben, ha a megoldás egyébként helyes!
  - c) Kerekítési pontosság: a részeredményeknél legalább négy tizedesjegy, végeredmény esetén két tizedesjegy, a kerekítés szabályai alapján.
  - d) A számításokhoz szükséges kiegészítő adatokat a feladatoknál megtalálja, ezekkel dolgozzon!
3. Ceruzával írt dolgozat nem fogadható el!
4. A számításos feladatoknál végzett javítás esetén pontosan jelenjen meg, hogy melyik megoldást hagyta meg. Ellenkező esetben a feladat nem ér pontot!
5. Meg nem engedett segédeszköz használata a versenyből való kizárást vonja maga után!
6. A teszt jellegű feladatoknál javítani tilos!

Ügyeljen arra, hogy áttekinthetően és szép külalakkal dolgozzon!

Sikeres megoldást és jó munkát kívánunk!

1. Feladat

Az alábbi pneumatikus kapcsolás dugattyúinak a mozgássorrendje: **B+ A+ B- A-**. A mozgássorrendet és egyes szelepeknél megadott %-os nyitottsági értéket is figyelembe véve, oldja meg a kapcsoláshoz tartozó feladatokat!

a) Írja a végállaskapcsolók jelzése után, a megfelelő szelepjelölést! ... pont / 4 pont

a₀: ..... a₁: ..... b₀: ..... b₁: .....

b) Írja az irányítástechnikai feladatok után, a megfelelő szelepjelölést! ... pont / 2 pont

Start: ..... Stop: .....

c) Húzza alá a leggyorsabb dugattyúmozgást! ... pont / 1 pont

A+   A-   B+   B-

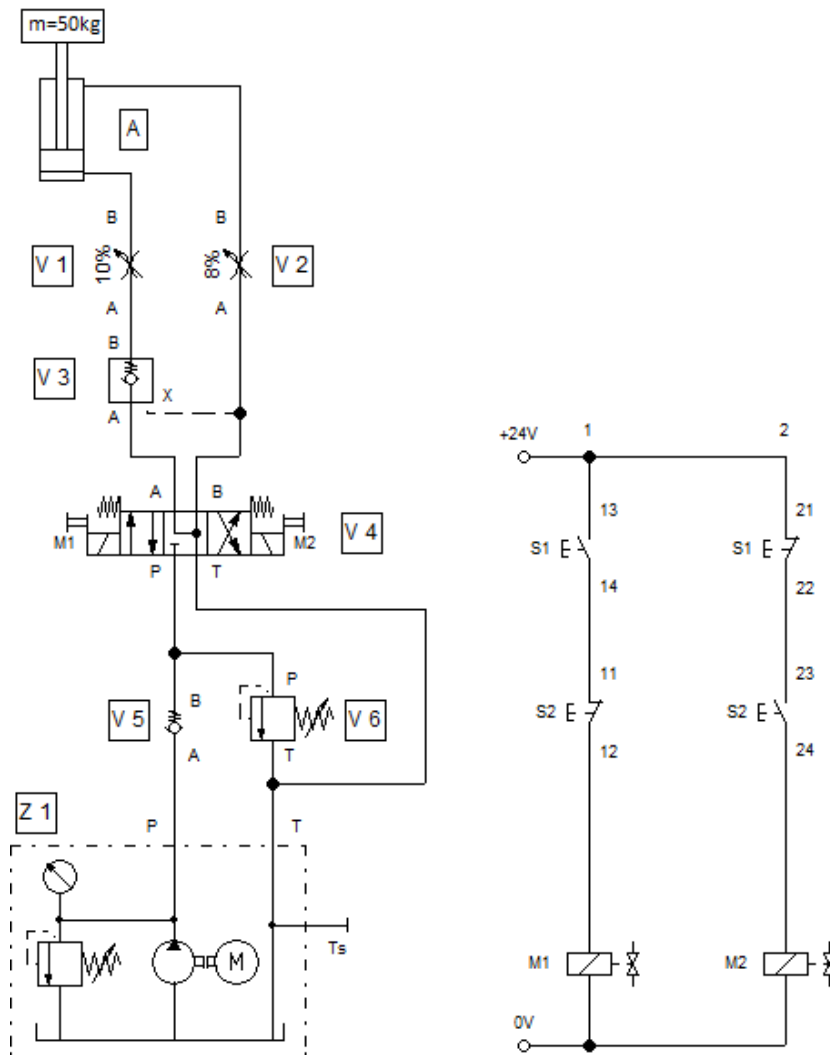
d) Húzza alá a leglassabb dugattyúmozgást! ... pont / 1 pont

A+   A-   B+   B-

2. Feladat

Az alábbi hidraulikus kapcsolás alapvető feladata teher emelése, illetve süllyesztése.

A kapcsolást elemezve oldja meg a feladatokat!

a) Írja az elem megnevezések elé a megfelelő pozíciójelet!

... pont / 7 pont

- ..... Vezérelt rugóterheléses visszacsapószelep
- ..... Rugóterheléses visszacsapószelep
- ..... Állítható fojtószelep
- ..... Középhelyzetben tehermentesített 4/3-as útszelep
- ..... Nyomáshatároló szelep
- ..... Hidraulikus tápegység
- ..... Kettősműködésű munkahenger

b) Húzza alá, hogy melyik nyomógomb mozgatja lefelé a terhet! ... pont / 1 pont

S1   S2

c) Húzza alá a vezérlési irányát a vezérelt visszacsapószelepnek! ... pont / 1 pont

nyitásra   zárásra

d) Írja le, hogy a teher emelésén és a süllyesztésén kívül, milyen feladatra lehet még alkalmas a kapcsolás! ... pont / 1 pont

.....

3. Feladat

Egy gépészeti berendezésben, szerkezeti acélból készített rúd, húzó igénybevételnek van kitéve. A terhelés hatására a rúd rugalmas alakváltozást szenved és megnyúlik.

Az adatok alapján oldja meg a feladatokat!

Adatok:

$$d = 20 \text{ mm (rúd átmérője)}$$

$$L_0 = 2 \text{ m (rúd eredeti hossza)}$$

$$L_1 = 2,001 \text{ m (megnyúlt rúd hossza)}$$

$$E = 200 \text{ GPa (a rúd rugalmassági modulusa)}$$

a) Határozza meg a megnyúlást (ΔL) és a megnyúlás fajlagos (ε) értékét!

... pont / 3 pont

b) Számolja ki, a rúd keresztmetszetét (A)!

... pont / 1 pont

c) Határozza meg a rúdban ébredő normálfeszültség (σ) értékét!

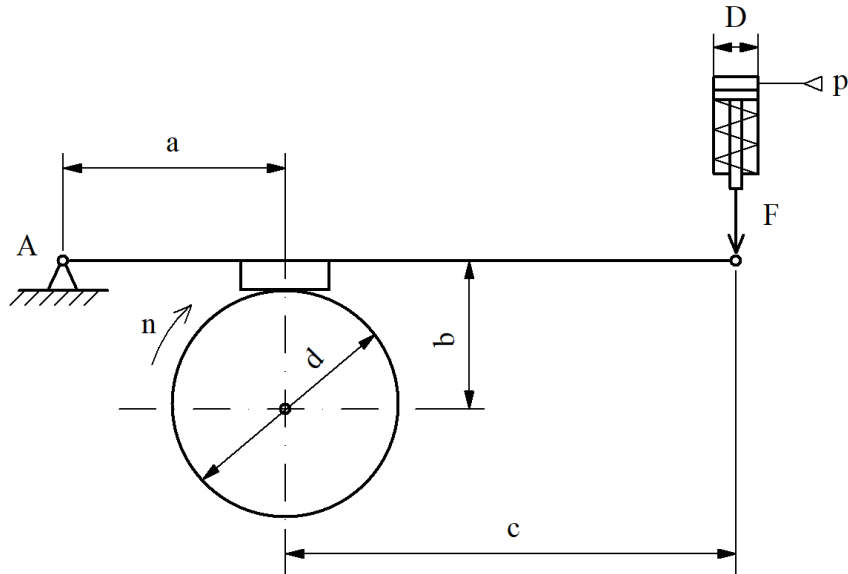
... pont / 2 pont

d) Határozza meg a rúd megnyúlást okozó erő (F) nagyságát!

... pont / 2 pont

4. Feladat

Az ábra szerinti elrendezésben, egy kötődob fékezésére, egy pofás fékberendezést alkalmaznak. Az adatok alapján oldja meg a feladatokat!

Adatok:

$$a = 300 \text{ mm} \quad b = 180 \text{ mm} \quad c = 600 \text{ mm} \quad d = 300 \text{ mm}$$

$$P = 1\,320 \text{ W (fékezéskor leadott teljesítmény)}$$

$$n = 420 \text{ min}^{-1} \text{ (fékdob fordulatszáma)}$$

$$\mu = 0,5 \text{ (súrlódási tényező)}$$

$$p = 6 \text{ bar (pneumatikus tápnyomás értéke)}$$

a) Határozza meg, a fékezőnyomaték (M) értékét!

... pont / 2 pont

b) Határozza meg, az M -hez szükséges fékerő (F) nagyságát!

... pont / 5 pont

c) Határozza meg a minimálisan szükséges D dugattyú átmérőt, amely képes előállítani a szükséges fékerőt! ... pont / 2 pont

d) Húzza alá a legmegfelelőbb szabványos dugattyú átmérőt! ... pont / 1 pont

8 mm   10 mm   12 mm   16 mm   20 mm   25 mm

5. Feladat

Egy mechatronikai berendezésben lemezalkatrészek összekötésére átlapolt szegecskötést alkalmaznak. Az adatok alapján oldja meg a feladatokat!

Adatok:

$$z = 4 \text{ (szegecskek száma)}$$

$$F = 2 \text{ kN (terhelőerő nagysága)}$$

$$\tau_{\text{meg}} = 50 \text{ MPa} = 50 \text{ N / mm}^2 \text{ (egy szegecsszár megengedett nyírófeszültsége)}$$

a) Számolja ki a szegecskek minimálisan szükséges átmérőjét (d)! ... pont / 4 pont

b) Húzza alá, a legmegfelelőbb szabványos szegecs átmérőt! ... pont / 1 pont

2 mm   2,5 mm   3 mm   4 mm   6 mm

6. Feladat

Egy gépészeti berendezésben elemi fogazatú, fogaskerekes hajtóművet alkalmaznak. A veszteségek elhanyagolásával és az adatok alapján oldja meg a feladatokat!

Adatok:

$P = 6\,280\text{ W}$ (hajtómotor teljesítménye)

$n = 8\text{ s}^{-1}$ (hajtómotor fordulatszáma)

$i = 2$ (lassítás áttétele)

$z_1 = 22$ (kiskerék fogszáma)

$m = 4\text{ mm}$ (modul)

a) Határozza meg, a hajtómotor (M_1) és a kimenő tengelyen (M_2) leadott nyomaték értékét! **... pont / 3 pont**

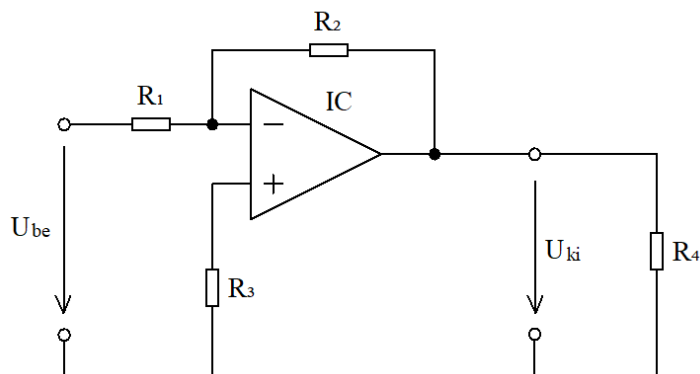
b) Számolja ki a nagykerék fogszámát (Z_2)! **... pont / 1 pont**

c) Határozza meg a tengelytávot (a)! **... pont / 2 pont**

7. Feladat

Egy elektronikai berendezésben a bemeneti jel erősítésére, műveleti erősítőtől álló kapcsolást alkalmaznak. A kapcsolási rajz és az adatok alapján oldja meg a feladatokat!

Adatok:

$$U_{be} = 20 \text{ mV}$$

$$U_{ki} = -0,48 \text{ V}$$

$$R_2 = 1\,200 \text{ k}\Omega$$

$$R_4 = 10 \text{ k}\Omega$$

a) Határozza meg a kapcsolás feszültség-erősítését (A_u)! ... pont / 2 pont

b) Számolja ki, a hiányzó ellenállás értékeket (R_1 , R_3)! ... pont / 4 pont

c) Határozza meg a kapcsolás bemeneti ellenállását (R_{be})! ... pont / 1 pont

8. Feladat

a) A táblázat mennyiségek és mértékegységeik nevét és jelét tartalmazza.

Töltse ki az üres cellákat a megfelelő tartalommal!

... pont / 5 pont

Helyes válaszonként 1 pont adható.

A mennyiség		A mértékegység	
neve	jele	neve	jele
	m	kilogramm	kg
	F	newton	N
teljesítmény	P		W
	E	joule	J
induktivitás	L	henry	

b) Végezze el az átváltásokat!

... pont / 4 pont

Helyes válaszonként 1 pont adható.

1 mS = ... kΩ

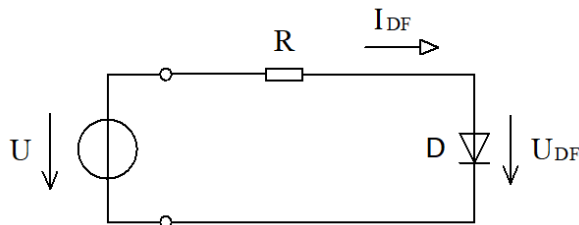
0,00031A = ... μA

8 000 000 N/m² = ... N/mm²

π/2 rad = ... °

9. Feladat

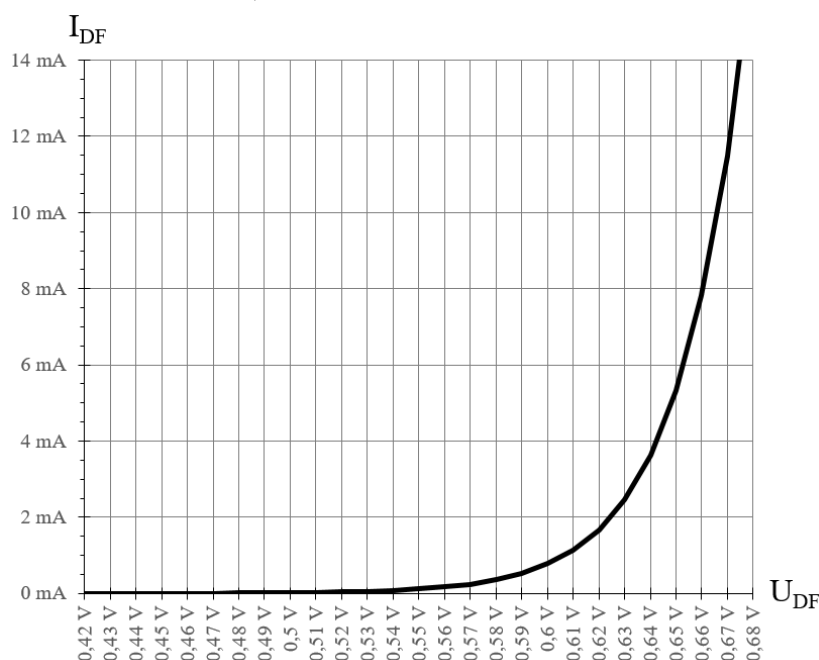
Egy elektronikai részegységben egy dióda munkapontját kell beállítani. A kapcsolás, az adatok és a dióda nyitóirányú jelleggörbéjének a felhasználásával oldja meg a feladatokat!

Adatok:

$$U = 5 \text{ V}$$

$$U_{DF} = 0,66 \text{ V}$$

a) Jelölje meg aláhúzással, milyen típusú félvezetőt alkalmaznak! ... pont / 1 pont

szilícium

germánium

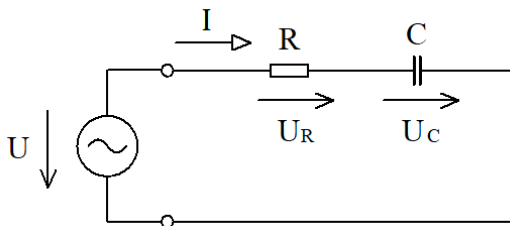
b) Karikázza be a munkapontot a dióda jelleggörbéjében! ... pont / 1 pont

c) Olvassa le a dióda nyitóirányú áramát (I_{DF})! ... pont / 1 pont

d) Számítsa ki az áramkorlátozó ellenállás értékét (R)! ... pont / 2 pont

10. Feladat

A váltakozó áramú kapcsolás adatai és a kapcsolási rajza alapján végezze el a kijelölt számítási feladatokat! Az eredményeket egész értékre kerekítse!

Adatok:

$f = 50 \text{ Hz}$

$U = 30 \text{ V}$

$U_C = 18 \text{ V}$

$I = 30 \text{ mA}$

a) Számítsa ki a kapcsolás impedanciáját (Z) az f frekvencián!

... pont / 1 pont

b) Határozza meg a kapcsolásban szereplő kapacitás (C) értéket!

... pont / 3 pont

c) Határozza meg a kapcsolásban szereplő ellenállás (R) értéket!

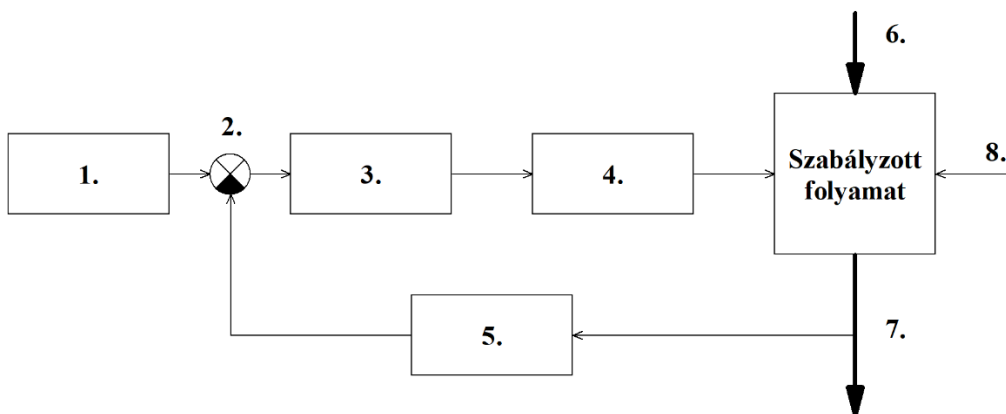
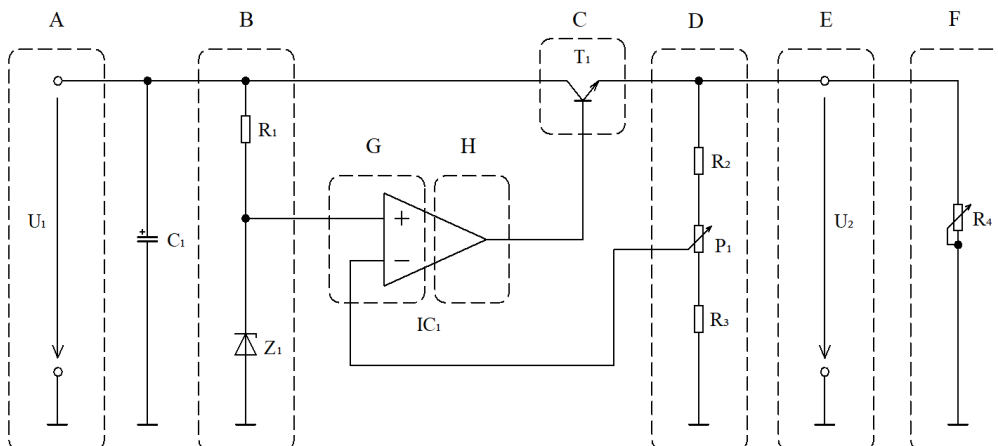
... pont / 2 pont

d) Határozza meg a fázisszög (φ) nagyságát!

... pont / 2 pont

11. Feladat

Az elektronikus kapcsolás és a hozzá tartozó szabályozási körhöz kapcsolódóan, oldja meg a feladatokat!

a) Írja le röviden, mi lehet az elektronikus kapcsolás feladata! ... pont / 1 pont

.....

b) Írja a kapcsolási rajz betűjelzése mögé, a szabályzási körben megfeleltethető számjelzést! Helyes válaszonként 1 pont adható. ... pont / 8 pont

- A: ..... B: ..... C: ..... D: .....
- E: ..... F: ..... G: ..... H: .....

c) Nevezze meg, az alábbi irányítástechnikai elemeket! ... pont / 2 pont

Helyes válaszonként 1 pont adható.

- 1: .....
- 2: .....

12. Feladat**... pont / 13 pont****Oldja meg a feladatokat az egyetlen helyesnek gondolt válasz aláhúzásával!****A tesztben nem lehet javítani, ezért jól gondolja meg a választát!**

Helyes válaszonként 1 pont adható.

12.1 Válassza ki, mi a fűrészmenet menetszelvény jelölése!

- a) M   b) W   c) Tr   d) S   e) G

12.2 Jelölje be, melyik fém nem kis olvadáspontú!

- a) ólom   b) cink   c) volfrám   d) alumínium   e) magnézium

12.3 Jelölje be, mi nem lehet a csigafűró része!

- a) vágóél   b) csúcshög   c) homlokklap   d) vezetószalag   e) forgácsoló

12.4 Jelölje be a 10 kHz-es frekvenciájú szinuszos jel periódus idejét!

- a) 1 ms   b) 0,1 ms   c) 100 ns   d) 100 ms   e) 10
- μ
- s

12.5 Válassza ki, milyen felület alakú súrlódó tengelykapcsoló nincs!

- a) kúpos   b) tárcsás   c) lemezes   d) hasáb   e) hengeres

12.6 Válassza ki, a nem oldható kötéstípust!

- a) szegecs   b) csavar   c) csapszeg   d) ék   e) retesz

12.7 Válassza ki, mit lehet érzékelni a termisztorral!

- a) fényt   b) feszültséget   c) távolságot   d) nyomást   e) hőmérsékletet

12.8 Jelölje be, mi nem része az optikai forgó jeladónak!

- a) tárcsa   b) Hall-elem   c) lencse   d) LED   e) optikai érzékelő

12.9 Válassza ki, a 0,001 kWh-nak megfelelő villamos fogyasztást!

- a) 3,6 Ws   b) 36 Ws   c) 360 Ws   d) 3 600 Ws   e) 36 000 Ws

12.10 Jelölje be a forgatónyomaték értékét, ha $F = 10$ N és $k = 200$ mm!

- a) 0,2 Nm   b) 0,5 Nm   c) 2 Nm   d) 5 Nm   e) 20 Nm

12.11 Jelölje be, milyen görgős csapágytípus nem létezik!

- a) láb   b) tű   c) hordó   d) henger   e) kúp

12.12 Jelölje be, amikor igaz a logikai függvény értéke, ha $A = 1$, $B = 0$, $C = 0$!

- a)
- $A \cdot B \cdot C$
- b)
- $(A+B) \cdot C$
- c)
- $(A+C) \cdot B$
- d)
- $(B+C) \cdot A$
- e)
- $(B \cdot C) + A$

12.13 Jelölje be, amikor legnagyobb az egyenáramú motor nyomatéka!

- a) indításkor   b) leálláskor   c)
- $n_{\max}$
- nál   d) üresjáratban   e) 75%-os terhelésnél